

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Obdo/51/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1305209064                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.02.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Soňa Pekarčíková          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:1305209064.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu: LINEA Property, s.r.o. Drieňová 34, 821 02 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 31 322 247, právne zast. Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom so sídlom Rožňavská 2, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, proti žalovanému: Duslo a.s., Administratívna budova, ev. č. 1236, 927 03 Šaľa, IČO: 35 826 487, právne zastúpenému agner & partners, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Špitálska 10, 811 08 Bratislava, IČO: 36 722 758, o zaplatenie sumy 106.760,81 Eur s prísl., v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2021, č. k. 1Cob/19/2020-1009 v spojení s opravným uznesením, č. k. 1Cob/19/2020-987 zo dňa 17. februára 2022, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) svojím v poradí tretím rozsudkom zo dňa 11. septembra 2019, č. k. 23Cb/82/2005-934 v spojení s opravným uznesením, č. k. 23Cb/82/2005-987 zo dňa 15. októbra 2019, konanie v časti 85.485,32 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 1. januára 2015 do 31. decembra 2018 zastavil (výrok I.) a žalobu žalobcu zamietol (výrok II.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v plnom rozsahu (výrok III.).

1.1. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou zo dňa 6. júna 2005 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 1.300.000,- Sk s úrokom z omeškania vo výške 13% ročne od 1. júna 2001 až do zaplatenia a náhrady trov konania, čo odôvodnil žalobca tým, že je vlastníkom pozemku parc. č. XXXXX/XX a č. XXXXX/XX v N. v k.ú. N.-H. (ďalej aj „nehnutelnosť“), v ktorých má žalovaný zabudovaný 2. kanál chemických odpadových vôd (ďalej aj „X. G.“), ktorý užíva bez právneho dôvodu. 2. B. bol vybudovaný na základe individuálneho právneho aktu, ktorým bolo rozhodnutie D. výboru hlavného mesta SR Bratislavy, odboru poľnohospodárstva, lesného a vodného

hospodárstva zo dňa 10. februára 1988. Investorom predmetnej líniovej stavby bolo vtedajšie CHZJD n.p. (po transformáciách k dnešnému dňu DUSLO, a.s. Administratívna budova ev. č. XXXX, S., odštepny závod ISTROCHEM, Nobelova 34, Bratislava, teda žalovaný). Toto rozhodnutie bolo vydané v zmysle ust. § 9 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, ustanovení zákona SNR č. 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Dňa 13. januára 1992 bolo Úradom životného prostredia hlavného mesta SR Bratislava, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia, vydané rozhodnutie o povolení na trvalé užívanie vodohospodárskeho diela 2. kanál chemických odpadových vôd, pričom ako sa uvádza v tomto rozhodnutí, predmetná stavba je charakterizovaná a kvalifikovaná ako stavba líniového charakteru. Predmetné povolenie bolo vydané v zmysle ust. § 9 ods. 4 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách. V zmysle predmetného zákona a rozhodnutia bolo zriadené ochranné pásmo k 2. kanálu chemických odpadových vôd. Na užívanie žalovanému nevznikol podľa žalobcu žiadny právny titul, nakoľko nemá zriadené vecné bremeno a ani neuzavrel nájomnú zmluvu na užívanie pozemku. Užívanie pozemku žalovaným obmedzuje vlastnícke právo žalobcu, keďže pre existenciu odpadového kanála nemôže pozemok využívať na prípadnú výstavbu, ktorá by bola vhodná k existujúcim objektom. Užívaním pozemkov bez právneho dôvodu vzniká žalovanému bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho v poradí tretieho rozhodnutia uviedol, že sa pri svojom rozhodovaní pridržiaval svojich doterajších zistení uvedených vo svojich predchádzajúcich rozsudkoch (rozsudok okresného súdu č.k. 23Cb/82/2005-222 zo dňa 31. marca 2008 zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. júna 2009, č.k. 3Cob/194/2008-284 a rozsudok okresného súdu č.k. 23Cb/82/2005-366 zo dňa 17. mája 2010 zrušený uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. februára 2001, č.k. 3Cob/251/2010-414) a najmä právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v jeho uznesení č.k. 3Cob 251/2010-414 zo dňa 16. februára 2011, v ktorom odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie zaoberať sa správnosťou záverov znaleckého dokazovania a námietkami vznesenými žalovaným. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie, preto ako prvé riešil pri svojom rozhodovaní námietky žalovaného, ktoré spočívali v prvom rade v námietke premlčania žalobného návrhu žalobcu. Súd prvej inštancie mal za to, že právny vzťah žalobcu a žalovaného sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, takže na inštitút premlčania súd použil § 387 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka a ustálil ako prvý deň začatia plynutia premlčacej doby deň, kedy sa žalobca stal vlastníkom pozemku par. č. XXXXX/XX a č. XXXXX/XX v N. v k. ú. N.-H.. Za takýto deň súd považoval deň 9. decembra 1996, pretože tento deň bol zapísaný na príslušnom liste vlastníctva žalobcu č. XXXX ako deň kúpnej zmluvy a prechodu vlastníckeho práva žalobcu k predmetnému pozemku. Túto skutočnosť zároveň nepriamo potvrdil sám žalobca, ktorý sa od žalovaného domáhal finančnej náhrady za 2. kanál odpadových chemických vôd už od 15. marca 2000, pričom táto skutočnosť vyplynula z listu žalobcu žalovanému zo dňa 17. februára 2005, v ktorom žalobca požadoval od žalovaného uvedenú finančnú náhradu od 15. marca 2000. Z uvedeného bolo podľa okresného súdu zrejmé, že žalobca, i keď predmetnú výzvu písal dňa 17. februára 2005, cítil sa byť vlastníkom predmetného pozemku najneskôr k dátumu 15. marca 2000, takže súd prvej inštancie uzavrel, že vlastníkom predmetného pozemku musel byť žalobca najneskôr k tomuto dátumu (15. marca 2000), pričom podľa zápisu v katastri nehnuteľnosti sa vlastníkom predmetného pozemku stal žalobca už 9. decembra 1996.

2.1. Z uvedeného dôvodu považoval súd prvej inštancie dátum 9. decembra 1996 za deň, kedy na žalobcu prešlo vlastnícke právo k predmetnému pozemku, na základe čoho získal, resp. mal získať pri odbornej starostlivosti vedomosť o tom, že na predmetnom pozemku sa nachádza 2. kanál odpadových chemických vôd. Nakoľko sa teda žalobca stal vlastníkom predmetného pozemku dňa 9. decembra 1996, najneskôr sa ako vlastník predmetného pozemku však sám cítil ku dňu 15. marca 2000, a teda ako vlastník musel mať pri vynaložení všetkej starostlivosti vedomosť o existencii 2. kanálu odpadových chemických vôd. Skutočnosť, že existencia predmetného kanálu nebola v katastri nehnuteľností zapísaná ako stavba, nemožno pripísať na vinu žalovaného, nakoľko o tejto skutočnosti mal vedomosť predchádzajúci vlastník predmetných pozemkov, ktorý túto skutočnosť mal pri uzatváraní kúpnej zmluvy žalobcovi oznámiť a ak tak neurobil a žalobca uvedenú informáciu nenadobudol od predchádzajúceho vlastníka predmetného pozemku, ide o zavinenie nie žalovaného, ale práve tohto

predchádzajúceho vlastníka predmetného pozemku. Týmto dátumom prechodu vlastníckeho práva na žalobcu začala plynúť aj premlčacia doba na uplatnenie prípadného nároku na finančné odškodnenie z akéhokoľvek právneho titulu voči žalovanému vlastníkovi 2. kanála odpadových chemických vôd. Keďže však žalobca podal žalobu až dňa 6. júna 2005, súd prvej inštancie mal za to, že nakoľko premlčacia doba vyššie uvedeného prvého dňa začatia jej plynutia uplynula dňa 9. decembra 2000 (4 roky odo dňa 9. decembra 1996), najneskôr však 15. marca 2004 (4 roky odo dňa 15. marca 2000), je žalobcova žaloba podľa § 387 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka premlčaná, preto ju prvoinštančný súd zamietol.

2.2. Nad rámec uvedeného, súd prvej inštancie uviedol, že v prípade, ak by žalobu nezamietol z dôvodu premlčania žalobného nároku, tak by ju pravdepodobne zamietol z dôvodu sporného právneho titulu na žalovanú sumu, nakoľko žalobca v konaní jednoznačne nepreukázal, že vlastníctvo 2. kanálu odpadových chemických vôd žalovaným obmedzuje žalobcovo vlastnícke právo predmetných pozemkov a ak áno, tak aké by malo byť finančné odškodnenie takéhoto prípadného obmedzenia.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 30. septembra 2021, č. k. 1Cob/19/2020-1009, v spojení s opravným uznesením, č. k. 1Cob/19/2020-987 zo dňa 17. februára 2022, odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 11. septembra 2019 v spojení s opravným uznesením zo dňa 15. októbra 2019 v napadnutej zamietajúcej časti a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania potvrdil (výrok I.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi vo výške 100% (výrok II.).

3.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu č.k. 3Cob/19/2008-284 zo dňa 26. apríla 2008, ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci, daný prípad nemožno posudzovať podľa § 37a zákona č. 138/1973 Zb. v znení zákona č. 199/1995 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 01.10.1995. V čase vydania rozhodnutia č. Vod. XXXX/XXX-XX (XX. T. XXXX) upravoval majetkovo právne vysporiadanie súvisiace s užívaním stavby na cudzom pozemku len v § 37 ods. 2 a 4 zákona č. 138/1973 Zb. a to tak, že bolo možné nehnuteľnosť vyvlastniť, ak sa ju nepodarilo získať dohodou, teda neupravoval zriadenie zákonného vecného bremena. Zriaďovanie a prevádzkovanie vodohospodárskych stavieb (vodovodných a kanalizačných radov, ktoré sú vodohospodárskymi líniovými stavbami a ich výstavba je vo verejnom záujme) na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenia na vodohospodárske dielo podľa § 9 a s tým súvisiace povinnosti vlastníka, ktoré sú vecným bremenom podľa osobitného zákona - § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka, a za ktoré patrí vlastníkovi pozemku náhrada podľa predpisov o vyvlastnení - vyhlášky Federálneho ministerstva financií č. 122/1984 Zb. o náhradách pri vyvlastnení stavieb, pozemkov, porastov a práv k nim, bolo zavedené až novelou zákona o vodách č. 199/1995, ktorá nadobudla účinnosť 01.10.1995. S poukazom na prechodné a záverečné ustanovenia predmetného zákona o vodách a s prihliadnutím na zákaz retroaktivity mal súd za to, že § 37a nemožno aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred účinnosťou zákona č. 199/1995 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 138/1973 Zb. o vodách, a preto súd uzavrel, že v danom právnom prípade nemohlo zákonné vecné bremeno v prospech žalovaného vzniknúť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Národného výboru hlavného mesta SSR Bratislavy, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. Vod. XXXX/XXX-XX zo dňa 10. februára 1988 tak, ako je to ustanovené v § 37a ods. 2 a 3 zákona č. 137/1973 Zb., nakoľko takáto právna úprava v čase vydania predmetného rozhodnutia v zákone o vodách absentovala.

3.2. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd skonštatoval, že na posúdenie prípadného práva na náhradu za zriadenie stavby na pozemku žalobcu je potrebné aplikovať zákon č. 138/1973 Zb. o vodách platný a účinný v čase zriadenia vodohospodárskej stavby, t.j. 10. februára 1988 (v zmysle platnej a účinnej právnej úpravy sa pripúšťala len dohoda alebo vyvlastnenie, ak nedošlo k dohode) a nemožno tak aplikovať § 37a ods. 4 predmetného zákona, ktorý nadobudol účinnosť až dňa 01.10.1995.

3.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že keďže v čase zriadenia dotknutého vodohospodárskeho diela právna úprava pripúšťala len vyvlastnenie pozemkov alebo získanie pozemkov dohodu, je potrebné podľa súdu posúdiť prípadný nárok vlastníka nehnuteľnosti za obmedzenie užívania primerane podľa inštitútu, ktorý je mu svojim charakterom najbližší, teda vecnému bremenu, a aj keď v danom prípade zákon č.

183/1973 Zb. účinný v čase zriadenia vodohospodárskeho diela neuvádzal, že vzniká vecné bremeno za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy.

3.4. Krajský súd ďalej vo veci skonštatoval, že finančná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je podľa mienky odvolacieho súdu jednorazová, nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je podľa súdu nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté obmedzenie vlastníckeho práva (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14. apríla 2016 týkajúci sa nároku na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov). Krajský súd uviedol, že vyššie uvedený právny názor, že nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva v prípade zákonného vecného bremena má formu jednorazovej náhrady, prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, v ktorom sa zaoberal otázkou náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Najvyšší súd tu skonštatoval, že názor vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/49/2014 je použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z., pretože aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Ďalej skonštatoval, že ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 183/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, nemôže tomu byť inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky.

3.5. Podľa mienky odvolacieho súdu boli vyššie uvedené právne závery prijaté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/49/2014 a v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 aplikovateľné aj na posudzovaný prípad, nakoľko všetky uvedené legálne vecné bremená majú jednotiace znaky, t.j. ide o obmedzenie vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností. S poukazom na dané jednotiace prvky nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor neexistujú žiadne presvedčivé argumenty.

3.6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto odvolací súd považoval nárok žalobcu za premlčaný, avšak nie z dôvodov, ktoré prezentoval súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí. Odvolací súd považoval za moment relevantný pre vznik nároku na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vybudovanie 2. kanálu chemických odpadových vôd na základe individuálneho správneho aktu zo dňa 10. februára 1988, prípadne povolenie jeho trvalého užívania na základe rozhodnutia Úradu životného prostredia hlavného mesta SR Bratislava, oddelenie štátnej vodnej správy a ochrany ovzdušia zo dňa 13. januára 1992. Keďže žaloba o zaplatenie sumy 106.760,81 Eur s príslušenstvom bola podaná na súde dňa 6. júna 2005, krajský súd skonštatoval, že nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy je premlčaný. Obsah odvolania žalobcu z hľadiska odvolacích dôvodov nebol podľa odvolacieho súdu spôsobilý spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto odvolací súd za daného stavu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%, keďže bol v odvolacom konaní v tejto časti plne úspešný.

4. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

5. Dovolateľ tvrdí prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo podľa žalobcu v nesprávnom právnom posúdení veci a záviselo od vyriešenia otázok, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené, a síce:

1. Možno založiť verejnoprávne vecné bremeno k vodohospodárskej líniovej stavbe na základe analogickej aplikácie právnej úpravy vecného bremena, t.j. bez výslovnej zákonnej úpravy?

2. Je vodohospodárska líniová stavba slúžiaca na vypúšťanie odpadových vôd pochádzajúcich výlučne zo súkromného podnikania stavbou vo verejnom záujme?

3. Má vlastník pozemku, na ktorom je umiestnená vodohospodárska líniová stavba nárok na jednorazovú náhradu vopred za celé obdobie trvania obmedzenia jeho vlastníckeho práva, alebo má nárok na náhradu opakovanú, vyplácanú spätne za uplynulé obdobia skutočného trvania obmedzenia?

5.1. Dovolateľ zastáva názor, že verejnoprávne vecné bremeno nemožno založiť analogickou aplikáciou zákona, musí byť zriadené zákonom výslovne; vodohospodárska líniová stavba slúžiaca na vypúšťanie odpadových vôd pochádzajúcich výlučne zo súkromného podnikania nie je stavbou vo verejnom záujme a vlastník pozemku, na ktorom je umiestnená vodohospodárska líniová stavba má nárok na opakovanú náhradu, vyplácanú spätne. Svoje závery argumentačne oprel o tvrdenia uvedené nižšie v bode 6. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

6. Dovolateľ súhlasí so záverom odvolacieho súdu (ako i súdu prvej inštancie), keď tento v bode 17. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že „zákon č. 138/1973 Zb. v znení účinnom v čase povolenia vybudovania, aj povolenia užívania kanálu neobsahoval právnu úpravu vzniku vecného bremena a na posúdenie prípadného práva na náhradu za zriadenie stavby na pozemku žalobcu je potrebné aplikovať zákon č. 138/1973 Zb. platný v čase zriadenia vodohospodárskej stavby, t.j. 10. februára 1988 a nemožno tak aplikovať § 37a ods. 4 zákona, ktorý nadobudol účinnosť až dňa 01.10.1995". Nesúhlasí však s právnym posúdením odvolacieho súdu, keď tento dospel k záveru, že na základe aplikácie analógie práva založil svoje rozhodnutie na závere, že „Keďže v čase zriadenia dotknutého vodohospodárskeho diela právna úprava pripúšťala len vyvlastnenie pozemkov alebo získanie pozemkov dohodou, je potrebné posúdiť prípadný nárok vlastníka nehnuteľnosti za obmedzenie užívania primerane podľa inštitútu, ktorý je mu svojím charakterom najbližší, teda vecnému bremenu". Účelom inštitútu vecného bremena podľa dovolateľa nie je založiť nárok na poskytnutie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, naopak jeho účelom je vlastnícke právo obmedziť a otázka náhrady za takéto obmedzenie je až sekundárna. V prípade zákonného vecného bremena (t.j. nanúteného zaťaženia veci) je potrebné mať na pamäti čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého je vyvlastnenie, alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Dovolateľ tvrdí, že pri výklade normy zakladajúcej vecné bremeno a náhradu zaň, je potrebné uprednostniť výklad, ktorý je v prospech vlastníka, t.j. v otázke miery obmedzenia vlastníckeho práva to má byť výklad zužujúci a v otázke náhrady naopak výklad rozširujúci (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/268/2005).

Ako nesprávny hodnotí dovolateľ i záver odvolacieho súdu v bode 18. odôvodnenia jeho rozsudku: „Preto aj keď v danom prípade zákon č. 183/1973 Zb. účinný v čase zriadenia vodohospodárskeho diela neuvádzal, že vzniká vecné bremeno za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy". Tvrdí, že z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR vôbec nevyplýva, že by k obmedzeniu vlastníckeho práva malo dochádzať výlučne vecným bremenom, naopak ústavná úprava vyslovuje jasnú požiadavku zákonnej formy obmedzenia vlastníckeho práva, čo jasne vylučuje obmedziť vlastnícke právo na základe použitia analógie.

6.1. Dovolateľ nesúhlasí so záverom odvolacieho súdu ani v otázke spôsobu náhrady, keď tento v bode 18. odôvodnenia rozsudku uviedol: „Finančná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je podľa mienky odvolacieho súdu jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté obmedzenie vlastníckeho práva (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14. apríla 2016 týkajúci sa nároku na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov)". Predmetný záver hodnotí dovolateľ ako arbitrárny a nelogický a tvrdí, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva síce môže byť jednorazová (predstavujúca ekvivalent nájomného za dobu desiatok rokov), avšak násobne vyššie ako náhrada opakovaná (vyplácaná priebežne, vo výške ročného nájomného za každý rok trvania obmedzenia). Pokiaľ sa žalobca domáhal opakovanej náhrady, nedomáhal sa opakovaného poskytnutia vysokej jednorazovej náhrady, ale domáhal sa ekvivalentu nájomného zodpovedajúceho vždy konkrétnemu obdobiu trvania obmedzenia. Záver odvolacieho súdu hodnotí dovolateľ ako „založený na falošnom predpoklade", že každý nový vlastník by požadoval

jednorazovú náhradu za celú dobu trvania vecného bremena, kedy sa javí, ako logické nárok na opakovanú náhradu nepriznávať. Podľa dovolateľa spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi oprávnenou a povinnou osobou zodpovedá výlučne náhrada opakovaná, vo výške zodpovedajúcej nájomnému vždy za príslušný rok, nakoľko dĺžka trvania obmedzenia nie je spravidla vopred známa (dĺžka doby existencie kanála je závislá jednak na dobe existencie samotného podniku, resp. výroby produkujúcej odpadové vody a súčasne aj na predpisoch na ochranu životného prostredia).

6.2. Dovolateľ ako ďalšiu nesprávnosť vyplývajúcu z aplikácie jednorazovej formy náhrady vidí v nemožnosti vlastníka získať primeranú náhradu, nakoľko priamym dôsledkom jednorazovej náhrady je totiž zredukovanie lehoty na jej uplatnenie na dĺžku premlčacej lehoty počítanej od zriadenia vecného bremena, pričom väčšina vlastníkov dotknutých nehnuteľnosťami sa o vzniku vecného bremena v premlčacej lehote ani nedozvie a priamym dôsledkom takéhoto posudzovania náhrady za obmedzenie vyplývajúce z vecného bremena je stav, že vlastníci majú možnosť domáhať sa náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva trvajúce desiatky rokov iba v nepomerne krátkej lehote.

Dovolateľ na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 30. septembra 2021 zrušil.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že dovolacia otázka č. 3, uvedená žalobcom (jednorazová finančná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva), už bola ustálenou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu vyriešená v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014 (R 73/2016), 2Cdo/194/2019, 8Cdo/17/2019. Žalovaný sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že závery prijaté v predmetných rozhodnutiach odvolacieho súdu sú plne aplikovateľné aj v súdnej veci, nakoľko všetky v nich uvedené legálne vecné bremená majú jednotiace znaky, t.j. ide o obmedzenie vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným súkromnoprávnym prvkom, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností. Dovolateľom položenú otázku č. 2 označenú otázkou, resp. jej zodpovedanie nemá podľa žalovaného pre dané konanie žiadny význam, nakoľko v konaní nebolo nikdy sporné, že by sa v prípade stavby nemalo jednať o stavbu vo verejnom záujme, žalobca tvrdenia žalovaného v tomto smere nikdy nespochybnil. K dovolateľom položenej otázke pod číslom 1 žalovaný uviedol, že sa plne stotožňuje s postupom krajského súdu, keď tento v situácii, keď dospel k záveru, že platná právna úprava taký druh vzťahu, aký vznikol medzi právnymi predchodcami žalobcu a právnym predchodcom žalovaného, nijako špeciálne neupravovala, preto pristúpil k použitiu analógie. Na základe uvedených skutočností navrhol žalovaný, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné alter., aby dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol a žalovanému priznal plnú náhradu trov dovolacieho konania.

8. Dovolací súd dáva do pozornosti, že z aktuálneho výpisu z Obchodného registra vyplýva skutočnosť, že došlo k zmene právnej formy a obchodného mena žalobcu odo dňa 21. decembra 2021 z LINEA, Investičné družstvo na LINEA Property, s.r.o.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

10. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 01.07.2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t.j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

13. Dovolateľ tvrdí prípustnosť svojho dovolania, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci a záviselo od vyriešenia nasledovných otázok, ktoré neboli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešené:

1. Možno založiť verejnoprávne vecné bremeno k vodohospodárskej líniovej stavbe na základe analogickej aplikácie právnej úpravy vecného bremena, t.j. bez výslovnej zákonnej úpravy?

2. Je vodohospodárska líniová stavba slúžiaca na vypúšťanie odpadových vôd pochádzajúcich výlučne zo súkromného podnikania stavbou vo verejnom záujme?

3. Má vlastník pozemku, na ktorom je umiestnená vodohospodárska líniová stavba nárok na jednorazovú náhradu vopred za celé obdobie trvania obmedzenia jeho vlastníckeho práva, alebo má nárok na náhradu opakovanú, vyplácanú spätne za uplynulé obdobia skutočného trvania obmedzenia?

14. Všeobecne platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

14.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že pre posúdenie - či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej - a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

15. V rozhodovanej veci dospel dovolací súd k záveru, že žalobcom nastolená právna otázka č.1: „Možno založiť verejnoprávne vecné bremeno k vodohospodárskej líniovej stavbe na základe analogickej aplikácie právnej úpravy vecného bremena, t.j. bez výslovnej zákonnej úpravy?“ je otázkou hypotetickou, ktorá nie je rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej.

15.1. Dôvodom pre rozhodnutie vo veci samej nebolo vyriešenie žalobcom sformulovanej právnej otázky, nakoľko tak ako súd prvej inštancie, tak ani súd odvolací nezaložili verejnoprávne vecné bremeno k spornej stavbe, resp. žiadny z vo veci konajúcich súdov nezaložil verejnoprávne vecné bremeno k líniovej stavbe - 2. kanál chemických odpadových vôd. Sám odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil, že pre vec rozhodnom čase upravoval majetkovo právne vysporiadanie súvisiace s užívaním stavby na cudzom pozemku len § 37 ods. 2 a 4 zákona č. 138/1973 Zb. a to tak, že bolo možné nehnuteľnosť vyvlastniť, ak sa ju nepodarilo získať dohodou, teda zákon neupravoval zriadenie zákonného vecného bremena, resp. takáto právna úprava v čase vydania predmetného rozhodnutia Národného výboru hlavného mesta SSR Bratislavy, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. Vod.XXXX/XXX-XX zo dňa 10. februára 1988 v zákone o vodách absentovala. Práve z dôvodu potreby posúdenia prípadného práva na náhradu za zriadenie stavby na pozemku žalobcu a z dôvodu absentujúcej právnej úpravy (ktorá v čase zriadenia dotknutého vodohospodárskeho diela pripúšťala iba vyvlastnenie pozemkov alebo získanie pozemkov dohodou) odvolací súd vychádzajúc aj z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy pristúpil k posúdeniu prípadného nároku vlastníka nehnuteľnosti za obmedzenie užívania primerane podľa inštitútu, ktorý je mu svojim charakterom najbližší, teda vecnému bremenu.

15.2. Nevyhnutným predpokladom k tomu, aby súd mohol rozhodnúť o tom, či vôbec a pokiaľ áno, tak

aká konkrétna náhrada žalobcovi za ním tvrdené obmedzenie jeho vlastníckeho práva patrí, je vyhodnotenie právneho vzťahu, aký vznikol medzi subjektami, resp. prioritne zistenie existencie právneho titulu, na základe ktorého v minulosti právny predchodca žalovaného užíval pozemky žalobcu (prípadne jeho právnych predchodcov), a následne zistenie aj právneho titulu, na základe ktorého užíva žalovaný pozemky žalobcu v súčasnosti. Až vzápätí súd môže pristúpiť k ustáleniu potenciálnej náhrady, kedy zisťuje, či vlastníkov prislúcha vôbec nejaká náhrada, či je jednorazová prípadne opakovaná, aká je jej výška, v akej lehote sa táto premlčuje, a či je spôsobilá prechodu, resp. prevodu na právneho nástupcu. Použitie analógie inštitútu zákonného vecného bremena predstavuje v súdnej veci spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k nehnuteľnostiam vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu. Dovolací súd v tejto súvislosti teda konštatuje, že základným východiskom pre priznanie, resp. nepriznanie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva je právna kvalifikácia vzťahu medzi vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku a vlastníkom cudzej stavby, ktorá na tomto pozemku stojí. V predmetnej veci dospel odvolací súd k záveru, že v súdnej veci platná právna úprava takýto druh vzťahu nijako špeciálne neupravovala, následne preto pristúpil k použitiu analógie inštitútu najviac zodpovedajúcemu svojou povahou, obsahom a účelom vzťahu medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom cudzej stavby, a to inštitútu vecného bremena. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odvolací súd nijaké verejnoprávne vecné bremeno k vodohospodárskej líniovej stavbe nezaložil, iba zvolil analogické použitie inštitútu pre vec najbližšiemu, teda inštitútu zákonného vecného bremena, na preklopenie absentujúcej právnej úpravy náhrady za užívanie pozemku, ergo pre rozhodnutie vo veci nebola dovolateľom formulovaná otázka kľúčová, resp. jej riešenie by ostalo bez významu pre rozhodnutie vo veci predmetného konania, preto sa touto nezaoberal.

16. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd považuje za obsahovo komplexnejšie následne sa vyjadriť k dovolateľom nastolenej otázke pod č. 3, a síce: „Má vlastník pozemku, na ktorom je umiestnená vodohospodárska líniová stavba nárok na jednorazovú náhradu vopred za celé obdobie trvania obmedzenia jeho vlastníckeho práva, alebo má nárok na náhradu opakovanú, vyplácanú spätne za uplynulé obdobia skutočného trvania obmedzenia?“ a uvádza nasledovné:

17. Na to, aby bola daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nemohla byť dovolateľom nastolená právna otázka predmetom posudzovania zo strany dovolacieho súdu pred podaním dovolania. Ak už určitú (dovolateľom vymedzenú) právnu otázku dovolací súd meritórnym spôsobom posúdil (t.j. vyjadril sa k otázke výkladu alebo aplikácie určitého zákonného ustanovenia), je potrebné považovať konkrétnu právnu otázku za vyriešenú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, v dôsledku čoho je vylúčená prípustnosť podaného dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Zároveň je - za predpokladu, že súdy nižšej inštancie danú právnu otázku rozhodli v súlade so skorším rozhodnutím dovolacieho súdu - vylúčená prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

17.1. Uvedené úzko súvisí s požiadavkou jednoty judikatúry súdov ako so súčasťou princípu právnej istoty zakotveného v čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, ktorý nachádza svoje vyjadrenie aj priamo v zákonomnom texte (viď ustanovenia § 220 ods. 2 a ods. 3 C.s.p. upravujúce konanie pred súdom prvej inštancie, resp. § 393 ods. 2 a ods. 3 C.s.p. upravujúce konanie pred odvolacím súdom).

17.2. Z uvedených záverov vychádzal dovolací súd aj v rozhodovanej veci a dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. nie je daná. Predmetná právna otázka už bola predmetom meritórneho dovolacieho prieskumu v skutkovo i právne obdobných veciach, a to v rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2014 ako i v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/49/2014, 8Cdo/17/2019, na ktoré poukázal v napadnutom rozsudku krajský súd - pozn. dovolacieho súdu.

18. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24. marca 2015 týkajúcom sa nároku na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa ust § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vo vzťahu k analogickej situácii, aká je daná aj v tu posudzovanej dovolacej veci, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

...aj keď v danom prípade zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23

ods. 5 tohto zákona len za náhradu, je potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy SR... Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

18.1. Dovolací súd v uznesení sp. zn. 7Cdo/26/2014 poukázal i na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 227/2012 zo dňa 3. mája 2012, v ktorom Ústavný súd SR považoval záver Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/66/2011 o jednorazovej náhrade za vznik vecného bremena v obdobnom prípade za ústavne udržateľný.

19. I v uznesení zo dňa 14. apríla 2014, sp. zn. 3Cdo/49/2014, najvyšší súd v obdobnej veci zastal právne závery najvyššieho súdu uvedené vyššie v jeho rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014 a citujúc jeho závery v bode 10.1. odôvodnenia rozhodnutia rovnako uviedol, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová.

20. Vyššie uvedený právny názor, že nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva v prípade zákonného vecného bremena má formu jednorazovej náhrady, prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom ďalšom rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30. novembra 2020, v ktorom sa zaoberal otázkou náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky.

20.1. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd v bode 17. odôvodnenia poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2019 zo dňa 26. augusta 2019, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal správnosťou vyriešenia otázky, či vlastníka pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2019 Z.z. má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb a v bode 36. odôvodnenia poukázal na „obdobnú dovoláciu otázky“ riešenú najvyšším súdom v jeho rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014 a 3Cdo/49/2014 (cit. vyššie v bode 17. a 18. odôvodnenia), týkajúcich sa priznania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. a uviedol, že v rozhodnutiach dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2014 a 3Cdo/49/2014 vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z., nakoľko v oboch prípadoch sa jedná o tzv. legálne (zákonné) vecné bremená a tak zákon č. 182/1993 Z. z. ani zákon č. 66/2009 Z. z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu, a je teda potrebné vychádzať z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. Následne, v bode 41. odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2019 najvyšší súd opätovne uviedol, že Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, nemá teda charakter opakovaného plnenia.

21. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného uvádza, že posúdenie a závery najvyššieho súdu prijaté v právne obdobných veciach (7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014, 2Cdo/194/2019, 8Cdo/17/2019), aké predstavujú i vec tu posudzovanú, dávajú jednoznačnú odpoveď na tretiu právnu otázku dovolateľa, a síce vlastníka pozemku, na ktorom je umiestnená vodohospodárska líniová stavba, má nárok na jednorazovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva.

21.1. Na základe vyššie uvedeného, vychádzajúc z čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 20 ods. 4 Ústavy, za potreby posúdenia prípadného nároku vlastníka nehnuteľnosti za obmedzenie užívania nehnuteľnosti v súdnej veci primerane podľa inštitútu, ktorý je mu svojim charakterom najbližší, teda vecnému bremenu, dovolací súd teda za správny považuje záver odvolacieho súdu, že finančná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je jednorazová, ergo nemá charakter opakovaného plnenia. Odvolací súd správne v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval právne závery prijaté v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 49/2014 a sp. zn. 8Cdo 17/2019, ktoré považoval za aplikovateľné aj na posudzovaný prípad.

22. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. nie je daná, nakoľko dovolací súd

predmetnú právnu otázku už vyriešil vo svojom skorších rozhodnutiach, konkrétne v 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014, 2Cdo/194/2019, 8Cdo/17/2019. Odvolací súd tak v spore rozhodol pri vyriešení právnej otázky, ktorá bola pre jeho rozhodnutie určujúca v súlade so záverom vysloveným už v skorších rozhodnutiach dovolacieho súdu, a preto neprichádza do úvahy ani prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

23. Záverom najvyšší súd uvádza, že nie je oprávnený posudzovať prípustnosť (a dôvodnosť) dovolania žalobcu vo vzťahu k dovolateľom nastolenej v poradí druhej právnej otázky: „Je vodohospodárska líniová stavba slúžiaca na vypúšťanie odpadových vôd pochádzajúcich výlučne zo súkromného podnikania stavbou vo verejnom záujme“?.

23.1. Pre odôvodnenie predmetného záveru dovolací súd predovšetkým poukazuje na druhú právnu vetu judikátu R 73/2019 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019, ktorá znie nasledovne:

„Dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritórne posúdil v jeho neprospech“.

23.2. Žalobca predmetnú argumentáciu v odvolaní neuviedol, dovolací súd sa tak nemôže vecne zaoberať námietkou, ktorou sa odvolací súd meritórne nezaoberal.

23.3. Dovolací súd navyššie uvádza, že dovolanie nie je možné považovať za ďalšie odvolanie (k tomu vid. ust. § 366 C.s.p.) a vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku konštatuje, že tzv. „novoty“ nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt (obdobne k tomu 2Obdo/97/2020, 2Obdo/3/2021). Uvedená úprava vyplýva zo zásady, že istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Výnimkou je uplatnenie skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (ust. § 435 C.s.p.).

24. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzavrel, že nakoľko dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (a jeho prípustnosť nevyplývala ani z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

25. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p., v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., s dôrazom na skutočnosť, že žalovaný si ich náhradu v dovolacom konaní neuplatnil.

26. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ustanovenie § 451 ods. 2 v spojení s ustanovením § 393 ods. 2, druhá veta C.s.p. a ustanovením § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok